

Riktlinjer för upplåtelse av fritidsnämndens lokaler

1. Generellt om riktlinjerna

Följande dokument utgör riktlinjer för upplåtelse av fritidsnämndens ("nämndens") lokaler åt utomstående aktörer såsom exempelvis föreningar, företag eller privatpersoner. Riktlinjerna beskriver de övergripande bestämmelser som gäller vid all lokalupplåtelse från nämnden och reglerar särskilt vid vilka situationer som det kan aktualiseras att neka upplåtelse för en viss aktör. Riktlinjerna är antagna av nämnden och gäller med start den 1 november 2025.

Riktlinjerna ska beaktas vid såväl tillfällig upplåtelse av en lokal, som vid upplåtelse av en lokal under längre tid. Utgångspunkten i nämndens tillhandahållande av lokaler, utifrån nämndens kärnuppdrag, är att det ideella föreningslivet och särskilt nämndens prioriterade målgrupper kan prioriteras och subventioneras i relation till andra aktörer.

Riktlinjerna utgår från de allmänna bestämmelser om lokaluthyrning som kommunfullmäktige fattat beslut om i form av *Policy och riktlinjer för lokaluthyrning inom Malmö kommun*, KS-1997-164 samt *Regler och riktlinjer för Malmö stads stöd till idéburen sektor*, STK-2018-74. Riktlinjerna kompletterar nämndens övriga regelverk, däribland föreningsstöd, fördelningsprinciper och prislista som i viss mån också reglerar närliggande situationer.

2. Utgångspunkter utifrån tillämpliga rättsregler

Upplåtelse av lokaler - däribland idrottsanläggningar - är en del av den frivilliga kommunala kompetensen. En kommun är inte skyldig att tillhandahålla/upplåta lokaler åt allmänheten.

Om kommunen däremot väljer att tillhandahålla/upplåta lokaler till allmänheten så behöver detta, likt övrig kommunal verksamhet, göras på ett objektivt vis. Ett nekande av upplåtelse behöver vara sakligt och opartiskt, där bl.a. kravet på likabehandling av kommunmedlemmarna upprätthålls. Detta innebär bl.a. att ifall nämnden ska neka upplåtelse av en lokal för en viss enskild aktör så behöver det finnas sakliga skäl för nekandet.

Dessa riktlinjer är formulerade för att vara förenliga med rättsreglernas krav och därför även ge stöd åt de tjänstepersoner som ska tillämpa dem i praktiken. Nekande med stöd av klargörande riktlinjer kan göras som ren verkställighet, medan nekande i situationer där en mer självständig bedömning krävs, beslutas om med stöd av delegation.

Riktlinjerna syftar även till att redan ingångna avtal om framtida upplåtelse ska utformas på så vis att de kan hävas om hyresgästen inte följer aktuella regler. Detta utan rätt till ersättning för hyresgästen.

3. Lokaler

Med lokaler menas i dessa riktlinjer de lokaler och anläggningar som nämnden upplåter åt enskilda aktörer/hyresgäster vilket kan ske genom tillfällig bokning/schemaläggning, eller genom längre nyttjanderättsavtal. Nämnden har många olika typer av lokaler som kan tänkas upplåtas för olika situationer och syften. Det kan exempelvis handla om sporthallar och fotbollsplaner eller andra idrottsaktivitetsytor. Det kan även handla om förråd eller utrymmen på fritidsgårdar, däribland mötesrum och konferensrum.

4. Nämndens upplåtelse av lokaler

Nämnden upplåter de lokaler som bedöms lämpliga och möjliga till allmänheten, som en del i nämndens uppdrag och som en del i ett effektivt resursutnyttjande.

Nämnden kan ha olika pris för upplåtelse av lokaler när skillnaderna är sakligt motiverade. Exempelvis upplåter nämnden lokaler till lägre pris för föreningar och andra organisationer som är registrerade hos nämnden och därigenom uppfyller vissa ställda krav, än för andra aktörer. Priset kan vidare vara olika för olika lokaler samt vara lägre för prioriterade målgrupper eller för andra nämnder.

Utgångspunkten är att om nämnden upplåter en lokal för ett visst ändamål ska alla, som uppfyller tillämpliga regler, ha möjlighet att nyttja lokalen. Nämnden har dock möjlighet att under vissa förutsättningar neka upplåtelse av en lokal i ett enskilt fall om det sker på ett sakligt och objektivet sätt. Nämnden har även rätt att begära att aktören ingår ett avtal eller annars godkänner vissa villkor för att få genomföra upplåtelsen. Där ska vissa krav ställas på upplåtelsen. Inför godkännande av en upplåtelse kan kontroller komma att göras avseende den aktör som önskar få tillgång till en lokal för att tillförsäkra att denne uppfyller aktuella regler. I vissa fall bör krav ställas på att betalning ska ske i förskott.

Tillgängligheten till en viss lokal för ett visst tillfälle påverkar möjligheten att upplåta lokalen. En lokal kan ha olika öppettider och därigenom upplåtas endast under öppettiderna, vidare kan en lokal vara tillfälligt stängd med anledning av exempelvis renovering eller väderförhållanden. Är en lokal redan upptagen så kan också det utgöra hinder för annan aktör att nyttja den under samma period.

Att neka upplåtelse av en lokal kan ske såväl innan upplåtelsen har skett, som genom att en pågående upplåtelse avbryts. I nedan avsnitt regleras flera av de situationer under vilka ett nekande av upplåtelse i ett enskilt fall kan, alternativt bör aktualiseras.

5. Nekande avseende upplåtelse av lokal

5.1 Lokalens ändamål inklusive prioriterade aktiviteter

Olika lokaler som nämnden upplåter har olika ändamål och aktiviteter prioriteras olika varför upplåtelse kan nekas med hänsyn till detta. Vid upplåtelse av lokaler prioriteras den aktivitet/de aktiviteter som aktuell lokal främst är avsedd för. Det kan exempelvis innebära att en lokal avsedd för en viss typ av idrott i första hand upplåts för just denna aktivitet. Är lokalen däremot tillgänglig så kan lokalen ibland också upplåtas för andra ändamål som nämnden bedömer lämpliga.

Ändamålet för olika lokaler kan skifta över tid. Vidare kan vissa typer av aktiviteter (exempelvis evenemang, matcher/tävlingar eller särskild föreningsverksamhet) prioriteras före andra för en viss lokal. Det regleras delvis genom de av nämnden beslutade fördelningsprinciperna. Idrottsenheten som hanterar bokningar av flertalet av nämndens anläggningar bedömer vidare kontinuerligt lokalernas ändamål utifrån dess förutsättningar. Även andra enheter inom förvaltningen, däribland bad och fritidsgårdar bedömer sina lokalers ändamål utifrån förändrade förutsättningar och behov.

5.2 Skulder

Upplåtelse ska som utgångspunkt nekas ifall hyresgästen - oaktat om denne är en förening eller en annan aktör - har en ekonomisk skuld till Malmö stad, Skatteverket eller Kronofogden.

Detsamma gäller om hyresgästen har en *tydlig anknytning* till en annan aktör som har en skuld till Malmö stad (bedömning enligt ärende FRI-2025-613). En helhetsbedömning i det enskilda fallet ska göras ifall upplåtelse ska nekas eller ej.

5.3 Tidigare misskötsamhet

En aktör som har en historik av misskötsamhet kan nekas en framtida upplåtelse. Misskötsel handlar om att aktören på olika sätt tidigare brutit mot olika av nämndens regelverk. Det kan bl.a. (men inte uteslutande) handla om att aktören för tillfället är skuldfri men har en historik av återkommande skuldsättning hos nämnden, att aktören tidigare nyttjat nämndens anläggningar och då exempelvis skadat egendom alternativt inte hållit avtalade tider, eller att aktören vid en granskning bedömts agera på ett sätt som strider mot fritidsförvaltningens riktlinjer avseende barnrätt.

Detsamma gäller om hyresgästen har en *tydlig anknytning* till en annan aktör som tidigare misskött sig (bedömning enligt ärende FRI-2025-613). En helhetsbedömning i det enskilda fallet ska göras om upplåtelse ska nekas eller ej.

5.4 Allmän ordning och säkerhet

Upplåtelse av en lokal bör nekas om det är nödvändigt med hänsyn till ordningen eller säkerheten i eller i direkt anslutning till lokalen. Detta oaktat vilken aktör som skapar ordningsstörningen.¹

En utredning ska vidtas innan upplåtelse nekas med hänvisning till allmän ordning och säkerhet. Utredningen ska särskilt beakta eventuella tidigare upplåtelser av kommunens eller annans lokaler till aktuell eller liknande aktör/aktörer samt ordningen och säkerheten i samband med dessa upplåtelser. Dialog kan i vissa situationer, däribland vid upplåtelse av lokal för ett evenemang, lämpligen föras med Polismyndigheten. Utredningen ska dokumentera skälen för varför nämnden befarar ordningsstörningar samt vilka åtgärder som kan vidtas för att motverka dem för att på så vis ändå möjliggöra upplåtelse av lokalen.

Om det vid en helhetsbedömning i det enskilda fallet bedöms att ordningen och säkerheten inte kan uppfyllas kan upplåtelse av lokalen nekas helt eller upplåtelse tillåtas fast med restriktioner avseende exempelvis tillåtet antal personer eller genom tillhandahållande av en annan lokal än den önskade.

5.5 Demokrativillkor samt förbud mot olagliga handlingar

Utgångspunkten är att en upplåtelse, utifrån yttrandefrihetsaspekter, inte kan nekas enbart med anledning av en aktörs åsikter och/eller aktörens yttrande av dessa. Förutsättningar finns däremot att neka upplåtelse med anledning av att aktuell aktör inte uppfyller beslutade demokrativillkor.

Nämnden tillämpar samma demokrativillkor som riksdagen beslutat om för statlig bidragsgivning (prop. 2023/24:119). En utredning ska vidtas och en helhetsbedömning göras ifall ett nekande av upplåtelse ska göras med anledning av demokrativillkoren.

Upplåtelse av en lokal bör nekas om aktören eller någon av dess företrädare som agerar inom ramen för verksamheten

1. utövar våld, tvång eller hot mot en person eller på annat sätt kränker en persons grundläggande fri- och rättigheter,
2. diskriminerar personer eller grupper av personer eller på annat sätt bryter mot principen om alla människors lika värde,

¹ För hantering avseende upplåtelse av lokal vid förekomst av *pyroteknik*, som kan omfatta såväl punkt 5.3 som punkt 5.4, se vidare fritidsnämndens tidigare beslut i ärende FRI-2023-595.

3. försvarar, främjar eller uppmanar till sådana ageranden som anges i 1 eller 2, eller
4. motarbetar det demokratiska styrelseskicket.

Stöd får inte heller lämnas till en organisation om det framkommer att någon av dess samarbetsorganisationer eller någon av samarbetsorganisationens företrädare agerar på ett sådant sätt som anges ovan.

Upplåtelse av en lokal bör vidare nekas om det på sannolika grunder kan antas att verksamheten som aktören ska bedriva kommer innebära olaglig handling, såsom exempelvis hets mot folkgrupp, i eller i anslutning till lokalen. En utredning ska vidtas innan upplåtelse nekas med hänvisning till olaglig handling och en helhetsbedömning ska göras i det enskilda fallet om upplåtelse ska nekas eller ej.